

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

07 квітня 2016 року

Херсон

№2/42-рк/к

УДППЗ «Укрпошта»
вул. Хрещатик, 22
м. Київ, 01001

Копія: Херсонська дирекція
УДППЗ «Укрпошта»
просп. Ушакова, 41
м. Херсон, 73000

Про вжиття заходів щодо усунення
причин та умов вчинення дій,
що мають ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Херсонським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 26.01.2016 №13-01/22 розглянуто заяву «(інформація з обмеженим доступом)» від 15.12.2015 б/н (далі-Заява), щодо стягнення з нього комісійної винагороди при оплаті за послуги з централізованого водопостачання та водовідведення на користь МКП «Виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства м. Херсона» (далі - МКП «ВУВКГ м. Херсона»). Також проводиться дослідження регіонального ринку послуг з приймання платежів від населення на користь МКП «ВУВКГ м. Херсона» за послуги з централізованого водопостачання та водовідведення в місті Херсоні (далі-Ринок) та здійснюється постійний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, які діють на Ринку, законодавства про захист економічної конкуренції.

Дослідження становища суб'єктів господарювання на даному Ринку проведено згідно з Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 №49-р, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 №317/6605 (надалі–Методика).

В ході виконання зазначеного доручення та проведення дослідження встановлено наступне.

Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на Ринку є суб'єкти господарювання, які надають послуги з приймання платежів від населення на користь МКП «ВУВКГ м. Херсона» за послуги з централізованого водопостачання, водовідведення в м. Херсоні.

В ході проведення дослідження Відділенням визначено перелік основних суб'єктів господарювання, які протягом 2015 року та по теперішній час приймали платежі від населення на користь МКП «ВУВКГ м. Херсона»:

1. УДППЗ «Укрпошта» (код ЄДРПОУ 21560045);
2. ПАТ «Державний ощадний банк України» (код ЄДРПОУ 00032129);

3. ТОВ «ІРЦ» (код ЄДРПОУ 37631475);
4. ТОВ «Сонар» (код ЄДРПОУ 23131390);
5. ПАТ «Банк Фамільний» (код ЄДРПОУ 20042839);
6. ТОВ «ЕРЦ» (код ЄДРПОУ 35219637);
7. ПАТ КБ «Надра» (код ЄДРПОУ 20025456);
8. ПАТ КБ «ПриватБанк» (14360570).

Товарні межі ринку визначено шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Оскільки послуги з приймання платежів не мають взаємозамінних товарів (товарних груп), то Відділенням встановлено, що товарними межами ринку є послуги з приймання платежів від населення на користь МКП «ВУВКГ м. Херсона» за послуги з централізованого водопостачання, водовідведення в м. Херсоні.

Оскільки МКП «ВУВКГ м. Херсона» надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення лише на території м. Херсона, то **географічними (територіальними) межами** Ринку визначено саме м. Херсон.

Часовими межами ринку послуг з приймання платежів від населення на користь МКП «ВУВКГ м. Херсона» за послуги з централізованого водопостачання та водовідведення визначено 2015 рік.

Згідно з інформацією МКП «ВУВКГ м. Херсона», наданою Відділенню листом від 12.02.2016 №01/03-08/205, найбільшу суму коштів за надані МКП «ВУВКГ м. Херсона» у 2015 році населенню послуги з централізованого водопостачання та водовідведення отримано (перераховано) від Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта» (код ЄДРПОУ 21560045) (далі- УДППЗ «Укрпошта») (35,4% від загальної суми коштів) та ПАТ «Державний ощадний банк України» (33,5% від загальної суми коштів). Тобто дані суб'єкти господарювання у 2015 році займали монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приймання платежів за надані МКП «ВУВКГ м. Херсона» послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у територіальних межах м. Херсона з сукупною часткою 68,9%.

Дослідженням встановлено, що в приміщенні Херсонської філії УДППЗ «Укрпошта» (м. Херсон, просп. Ушакова, 41), де здійснюється приймання платежів від населення, розміщено оголошення, у якому визначено перелік підприємств м. Херсона, за приймання платежів на користь яких комісія не утримується, та перелік підприємств, приймання платежів на користь яких здійснюється з утриманням комісійної винагороди (далі- Оголошення). Також в Оголошенні зазначено, що при внесенні платежу до 200 грн комісійна винагорода становить 3 грн, від 200 до 500 грн-1,5% від суми платежу, від 500 до 1000 грн-1% від суми платежу, при платежі понад 1000 грн-0,8% від суми.

При цьому, згідно листа УДППЗ «Укрпошта» від 18.03.2016 №2213-17-131 (далі- Лист), наказом УДППЗ «Укрпошта» від 01.09.2015 №641 «Про внесення змін до Тарифів на інші послуги» (далі- Наказ), затверджено розмір плати споживача за приймання платежів, який залежить від суми платежу та становить:

- при сумі платежу до 400 грн включно-1,5% від суми платежу;
- при сумі платежу від 400 грн до 1000 грн-1,0% від суми платежу;
- при сумі платежу понад 1000 грн-0,8%, але не менше 3 грн.

Отже, враховуючи викладену в оголошенні інформацію, наприклад, при сумі платежу 450 грн на користь підприємства, з яким відсутній договір на приймання платежів, споживач має сплатити комісію в розмірі 1,5% від суми платежу, тобто $450 \text{ грн} * 1,5\% / 100\% = 6,75 \text{ грн}$.

При цьому згідно Листа УДППЗ «Укрпошта», відповідна сума комісії має становити 1,0% від суми платежу, тобто $400 \text{ грн} * 1,0\% / 100\% = 4 \text{ грн}$.

Отже, інформація щодо розміру комісійної винагороди, яка утримується УДППЗ «Укрпошта» при прийманні платежів від населення, що міститься в Оголошенні, частково суперечить положенням Наказу.

Таким чином, розміщення в Оголошенні інформації щодо розміру комісійної винагороди, яка утримується УДППЗ «Укрпошта» при прийманні платежів від населення, що суперечить положенням Наказу, за певних умов може призвести до сплати такої комісійної винагороди населенням у завищених розмірах (порівняно з положеннями Наказу).

Оскільки УДППЗ «Укрпошта» та ПАТ «Державний ощадний банк України» займають монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з приймання платежів за надані МКП «ВУВКГ м. Херсона» послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, та враховуючи, що послуги з приймання платежів цими суб'єктами господарювання надаються також і в сільській місцевості де майже відсутні відділення інших банківських установ, то споживачі практично позбавлені альтернативи в отриманні цих послуг від інших суб'єктів господарювання.

Таким чином, дії УДППЗ «Укрпошта», які полягають у розміщенні в Оголошенні інформації щодо розміру комісійної винагороди, яка утримується УДППЗ «Укрпошта», при прийманні платежів від населення (зокрема платежів сплачених на користь МКП «ВУВКГ м. Херсона» за послуги з централізованого водопостачання та водовідведення), що суперечить положенням Наказу, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно з частиною третьою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюються органами Антимонопольного комітету України.

Враховуючи соціальну значимість встановлення економічно обґрунтованого рівня комісійної винагороди, яку населення сплачує на користь банків та інших фінансових установ при сплаті за отримані житлово-комунальні послуги, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з метою усунення причин та умов, що сприяють вчиненню порушень законодавства про захист економічної конкуренції, адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Херсонській дирекції УДППЗ «Укрпошта» (код ЄДРПОУ 22740252) вжити заходів щодо усунення причин та умов вчинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку, шляхом внесення змін до Оголошення, яке б в повній мірі відповідало положенням наказу УДППЗ «Укрпошта» від 01.09.2015 №641 «Про внесення змін до Тарифів на інші послуги».

2. Херсонській дирекції УДППЗ «Укрпошта» (код ЄДРПОУ 22740252) вжити дієві заходи спрямовані на виявлення розміщення інформаційних матеріалів, зміст яких не відповідає положенням наказу УДППЗ «Укрпошта» від 01.09.2015 №641 «Про внесення змін до Тарифів на інші послуги», в інших відділеннях поштового зв'язку Херсонської дирекції УДППЗ «Укрпошта» та привести їх у відповідність до положень Наказу.

2. Про результати розгляду рекомендацій та вжиті заходи повідомити Відділення в десятиденний строк з дня їх отримання.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони надані.

Згідно з частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

В.о. голови територіального відділення -
В.о. голови адміністративної колегії

Н.М. Бережанська